

VISIE OP STUDENTEN- BEGELEIDING AAN DE UGENT

Academiejaar 2019-2020

UNIVERSITEIT
GENT

Finale versie
05/06/2019

Inhoud

Situering netwerk 3

Visie 4

Doel en componenten

Visie in beeld

Principes 6

Studentgericht

Breed aanbod

Laagdrempelig

Vraaggestuurd en proactief

Holistische benadering

Coöperatief

Interne samenwerking

Externe samenwerking

Professioneel

Correct

Integer

Ontwikkelingsgericht

Evidence based

Veranderlijk aanbod

Professionalisering

Visie in de praktijk 7

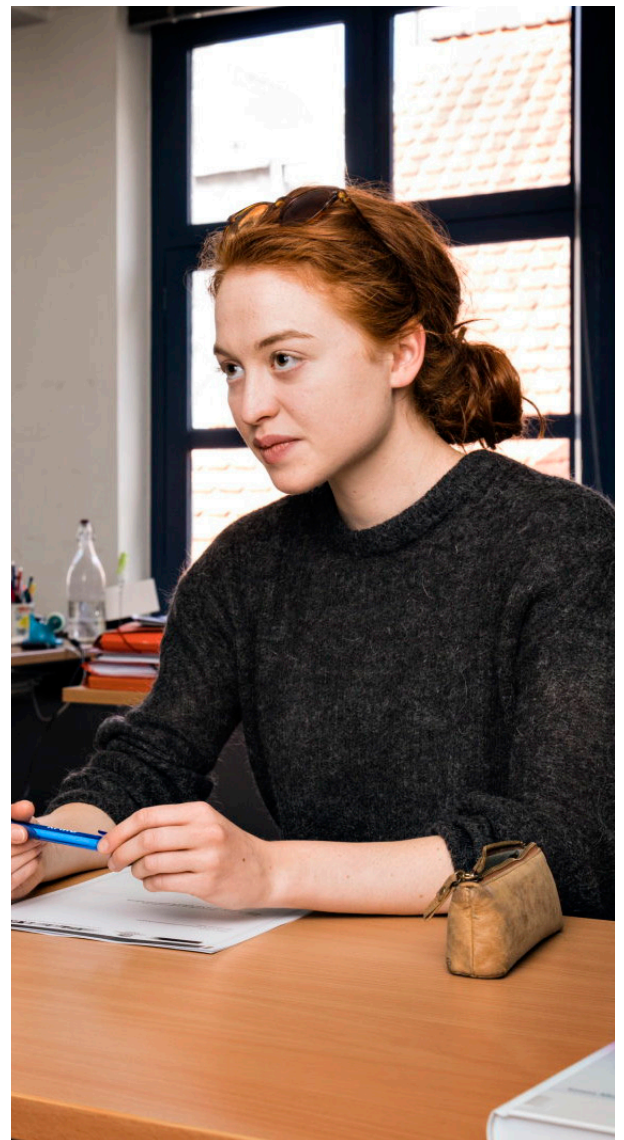
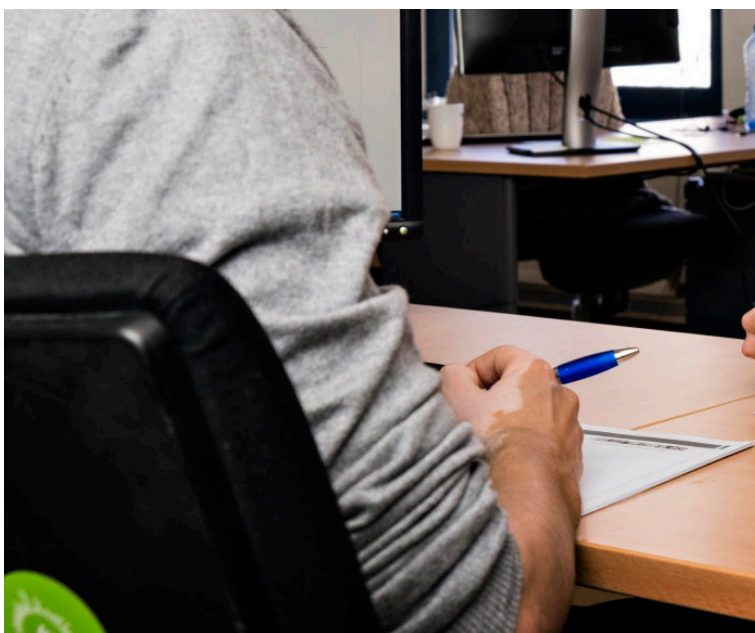
Deze visietekst kwam tot stand vanuit de wens om een kader te scheppen voor de begeleiding van (kandidaat-) studenten aan de Universiteit Gent. De tekst is het resultaat van intensieve samenwerking binnen het netwerk van studentenbegeleiders met medewerking van de Gentse studentenraad.

De visietekst expliciteert enerzijds het algemene doel van begeleiding en anderzijds de principes die worden gehanteerd bij het omgaan met studenten. Op die manier wordt getracht de kwaliteit en de uniformiteit van de ondersteuning te waarborgen.

SITUERING NETWERK

Het netwerk van studentenbegeleiders bestaat uit medewerkers van de monitoraten van alle faculteiten (studie- en trajectbegeleiders) en medewerkers van centrale diensten (studieadviseurs, diversiteitsmedewerkers, consultants studieadvies, studentenpsychologen, taaladviseurs, team Aanspreekpunt student & functiebeperking ...). Wanneer verder in de tekst over 'begeleiders' wordt gesproken, worden daaronder alle medewerkers van dit netwerk verstaan.

Hoewel deze visietekst in eerste instantie betrekking heeft op dit netwerk en het begeleidingsaanbod, kunnen de geformuleerde doelstellingen en principes ook toegepast worden door andere UGent-personeelsleden die instaan voor de begeleiding van studenten.

VISIE

DOEL EN COMPONENTEN

Begeleiders streven onafhankelijk van de specifieke functie steeds naar één gemeenschappelijk doel: **Het begeleiden naar zelfredzaamheid van alle studenten in functie van hun studieloopbaan.**

Begeleiden omvat

- Informeren: overbrengen van correcte informatie aan (kandidaat-) studenten.
- Adviseren: raad geven aan (kandidaat-)studenten op basis van correcte informatie.
- Faciliteren: op gang brengen en bestendigen van veranderingsprocessen.
- Doorverwijzen: doorsturen van een (kandidaat-)student naar een collega, andere professional of hulpverlener die meer expertise heeft om de vraag van de student te beantwoorden.

Zelfredzaamheid wordt gedefinieerd als het vermogen van studenten om de eigen verantwoordelijkheid op te nemen binnen hun leerproces. Het uitgangspunt van begeleiding is de student in staat te stellen om zelf problemen op te lossen en/of de nodige hulp te zoeken. De student past metacognitieve* vaardigheden toe binnen het eigen leerproces (studievaardigheden) en op de eigen studieloopbaan (keuzeprocessen, psycho-medisch-sociaal welzijn).

Van alle studenten: alle ingeschreven studenten. Ook kandidaat-studenten behoren tot de doelgroep. Wanneer verder in de tekst over 'studenten' wordt gesproken, worden daaronder alle studenten en kandidaat-studenten verstaan.

Studieloopbaan: het volledige persoonlijke leertraject dat een student doorloopt.

**Metacognitie betreft de kennis en vaardigheden om het eigen denken, handelen en leren te organiseren, te sturen en te controleren. Het gaat dan om vaardigheden voor taakoriëntatie (wat moet ik doen?), doelen stellen (wat moet ik bereiken?), plannen (hoe bereik ik dat doel?), systematisch werken (stap-voor-stap), jezelf monitoren tijdens de uitvoering (maak ik geen fouten, begrijp ik alles?), na afloop evalueren (klopt het antwoord/de keuze?) en reflecteren (wat kan ik hiervan leren?).*

De begeleiding van studenten richt zich op **drie verschillende componenten** die in constante interactie met elkaar staan:

- **Keuzeprocessen**
- **Studievaardigheden**
- **Psycho-medisch-sociaal welzijn**

Keuzeproces: het proces waarbij een student alle verschillende opties in kaart brengt, naast elkaar zet, reflecteert over de voor- en nadelen van elke optie, en uiteindelijk een bepaalde keuze maakt op basis van de verzamelde informatie. Keuzeprocessen worden begeleid in functie van:

- INSTROOM: starten in een opleiding.
- DOORSTROOM: studievoortgang boeken.
- UITSTROOM: het (vroegtijdig) beëindigen of afronden van een opleiding.

Studievaardigheden: attitudes, kennis en vaardigheden die betrekking hebben op de volledige studieloopbaan.

Deze vaardigheden zijn:

- VAKINHOUELIJK: om de kwaliteit van het studeren te verhogen in functie van een specifiek vak.
- VAKOVERSCHRIJDEND: om de kwaliteit van het studeren te verhogen in functie van de studieloopbaan.

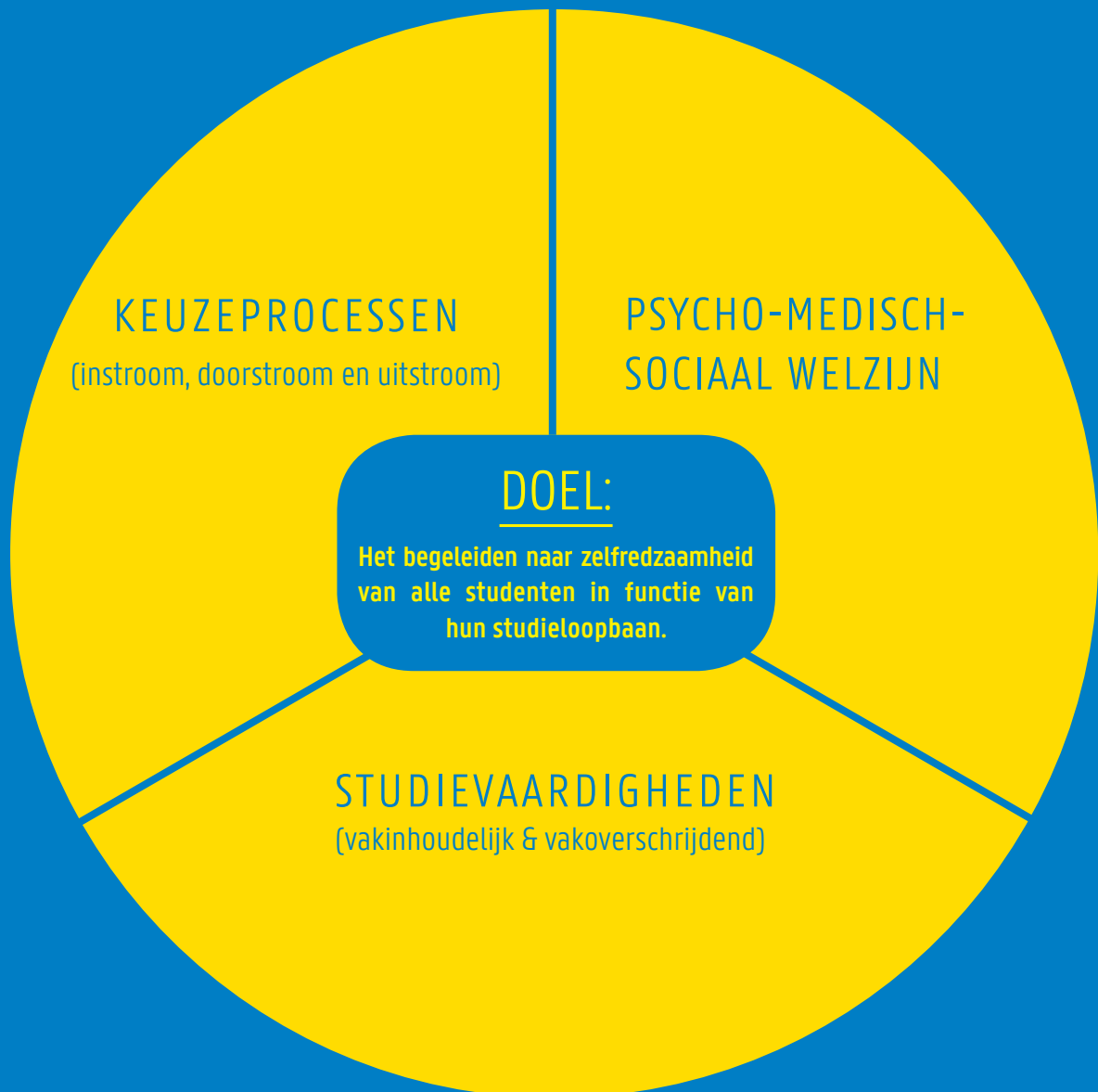
Psycho-medisch-sociaal welzijn: omvat

- PSYCHOLOGISCH WELBEVINDEN: zich in een mentale en emotionele toestand bevinden die toelaat te studeren.
- MEDISCH WELBEVINDEN: zich in een fysieke toestand bevinden die toelaat te studeren.
- SOCIAAL WELBEVINDEN: zich in een sociale context bevinden die toelaat te studeren.

VISIE IN BEELD

Onderstaande figuur geeft het algemene doel van de begeleiding alsook de samenhang tussen de verschillende componenten ervan op grafische wijze weer.

Hoewel vanuit begeleiding gefocust kan worden op één van de componenten, zijn ze **onlosmakelijk met elkaar verbonden**. Zo kan de student het bijvoorbeeld moeilijk hebben op psychologisch vlak waardoor hij of zij belemmerd wordt in het ontwikkelen van efficiënte studievaardigheden wat vervolgens leidt tot bepaalde keuzes in de studieloopbaan.

De samenhang impliceert dat begeleiders ondanks hun expertise in bepaalde componenten **minstens ook passieve kennis moeten hebben van de andere componenten** én van hun samenhang. Daarvoor is regelmatig onderling overleg en uitwisseling van expertise binnen het netwerk essentieel.

PRINCIPES BIJ BEGELEIDING

Ongeacht de specifieke functie of focus van de begeleider worden volgende principes gehanteerd: studentgericht, coöperatief, professioneel en ontwikkelingsgericht.

STUDENTGERICHT

De begeleiding staat in functie van de student.

BREED AANBOD

Er is een **breed begeleidingsaanbod** dat waar nodig **afgestemd wordt op maat van de individuele student**. Het aanbod wordt breed, duidelijk en tijdig gecommuniceerd. De begeleiders voorzien het best mogelijke aanbod binnen de afspraken van het Onderwijs- en Examenreglement (OER) en afhankelijk van de beschikbare middelen en draagkracht.

Een student kan **meermaals en gelijktijdig gebruik maken van het brede aanbod**, al wordt er gestreefd naar een kortdurende begeleiding. Indien een student behoefte heeft aan meer intensieve of diepgaande begeleiding wordt er correct doorverwezen naar een gepast aanbod.

LAAGDREMPELIG

De begeleiders werken aan **voldoende continuïteit en zichtbaarheid van hun diensten** en zorgen ervoor dat studenten zich welkom voelen. Beschikbaarheid van begeleiders wordt duidelijk en tijdig gecommuniceerd naar studenten. De student kan op **korte termijn en kosteloos** gebruik maken van het begeleidingsaanbod.

VRAAGGESTUURD EN PROACTIEF

Het netwerk onderschrijft een **emancipatorische grondhouding**. De student is eigenaar van de eigen studieloopbaan. Het ingaan op begeleiding gebeurt op initiatief van de student. Als uitbreiding op deze vraaggestuurde werking kunnen studenten ook proactief aangesproken worden. Op die manier kunnen begeleiders anticiperen op specifieke uitdagingen binnen bepaalde studentengroepen.

HOLISTISCHE BENADERING

Begeleiders zijn zich ervan bewust dat een vraag van een student onderliggend ook andere problematieken of vragen kan omvatten. Er wordt **rekening gehouden met de brede leef- en leeromgeving** en de samenhang tussen de eerder vermelde componenten (keuzeprocessen, studievaardigheden en psycho-medisch-sociaal welzijn) om de student optimaal te begeleiden.

COÖPERATIEF

Een **nauwe samenwerking** met andere actoren is een voorwaarde voor een effectieve en efficiënte begeleiding. **Wederzijdse communicatie** tussen alle betrokkenen is essentieel.

INTERNE SAMENWERKING

Begeleiders **werken samen** en wenden hun kennis en ervaring aan ter ondersteuning van het onderwijsbeleid. Ze kennen het begeleidingsaanbod, de beschikbare tools en de contactgegevens van anderen binnen de UGent. Op die manier is **gerichte doorverwijzing** mogelijk.

De beslissingen genomen door diverse overlegorganen zoals de Onderwijsraad, Faculteitsraad, Opleidingscommissie, Commissie Kwaliteitszorg Onderwijs (CKO), de verschillende werkgroepen ... zijn belangrijk voor de werking.

De **input van studenten en docenten** is belangrijk in functie van de uitwerking en organisatie van het begeleidingsaanbod.

EXTERNE SAMENWERKING

Een optimale begeleiding van studenten vergt een aanpak binnen een ruimere context. Er wordt **samengewerkt met en afgestemd op** het aanbod van **externe partners** zoals het secundair onderwijs, CLB, bedrijven, externe psychologen ... Begeleiding kan zich in functie van de student ook richten tot externe actoren zoals ouders, leerkrachten, CLB-medewerkers ...

PROFESSIONEEL

CORRECT

De begeleiders bieden studenten **correcte informatie**. De informatie is consistent: studenten ontvangen onafhankelijk van de specifieke begeleider dezelfde informatie. Begeleiders scheppen realistische verwachtingen.

INTEGER

Studenten worden met respect behandeld. De begeleider stelt zich **objectief en niet-oordelend** op bij het formuleren van advies. Het is van belang dat de begeleider zich bewust is van het eigen referentiekader en de invloed die het kan hebben op de begeleiding. De begeleider toont empathie en authenticiteit maar **handelt niet vanuit persoonlijke ervaringen**.

De begeleider is gebonden aan **discretieplicht of beroepsgeheim**: er mag geen vertrouwelijke informatie van studenten doorgegeven worden aan ouders, docenten of andere derden tenzij met uitdrukkelijke toestemming van de student. De General Data Protection Regulation (GDPR)-richtlijnen worden gevolgd.

ONTWIKKELINGSGERICHT

De begeleiders trachten de **werking steeds verder te optimaliseren**.

EVIDENCE BASED

Methodieken die worden gehanteerd in de begeleiding **basen zich op wetenschappelijk onderzoek** omtrent kiezen, studeren en welzijn.

Het netwerk hecht belang aan het verder optimaliseren en professionaliseren van de huidige werking. Via evaluatie, rapportering en monitoring **wordt gekeken of het aanbod efficiënt en doeltreffend is** en waar aanpassingen kunnen gebeuren.

VERANDERLIJK AANBOD

In het begeleidingsaanbod wordt aandacht besteed aan tendensen in de maatschappij. Er wordt rekening gehouden met veranderende doelgroepen en met wat leeft bij studenten. Hierbij wordt steeds **afgetoetst of het aanbod blijft passen binnen de doelstelling en principes**.

PROFESSIONALISERING

Naast het actualiseren van het aanbod staat ook het **ontwikkelen van eigen vaardigheden en kennis centraal**. Er wordt gestimuleerd om deel te nemen aan studiedagen en opleidingen.

Via regelmatig en gestructureerd overleg worden **kennis, expertise en praktijkvoorbeelden uitgewisseld en worden initiatieven ontwikkeld**. Zo draagt elke begeleider, ondanks een verschillend referentiekader, dezelfde visie uit.

VISIE IN DE PRAKTIJK

Het doel van begeleiding en de gehanteerde principes worden permanent uitgedragen en bewaakt via regelmatig overleg.

De operationalisering van het doel en de principes wordt op **faculteits- of afdelingsniveau** vormgegeven. Faculteiten en afdelingen formuleren binnen het eigen beleidsplan acties ter versterking en verbetering van hun aanbod.

UNIVERSITEIT
GENT

Afdeling Studieadvies

Directie Onderwijsaangelegenheden

Campus Ufo, Ufo, Sint-Pietersnieuwstraat 33, 9000 Gent

T 09 331 00 31

studieadvies@ugent.be

ugent.be/studieadvies